

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 16Csr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0020201539
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniela Pristášová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2022:0020201539.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňou Mgr. Danielou Pristášovou, v spore žalobcu: L., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o, so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516 o zaplatenie 1.366,91 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok sp. zn. 91/03/19 zo dňa 29.11.2019, ktorý bol vydaný Slovenským arbitrážnym súdom, stálym rozhodcovským súdom, zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov konania od žalovaného s tým, že o výške tohto nároku bude rozhodnuté v osobitnom uznesení.

odôvodnenie:

1. Dňa 26.3.2020 bola na súd doručená žaloba, v ktorej žalobca žiada o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný stálym rozhodcovským súdom so sídlom B., pod sp. zn. 91/3/2019 zo dňa 29.11.2019. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, čo mohlo mať vplyv na výsledok sporu a rozhodcovský rozsudok ho zaväzuje na plnenie, ktorého povahu považuje za objektívne nemožnú a odporujúcu dobrým mravom. Napokon uviedol, že rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukázal na to, že so žalovaným a to Profi Credit Slovakia s.r.o., uzatvoril dňa 21.4.2015, spotrebiteľskú zmluvu N. a mal mu byť poskytnutý úver vo výške 750,- €. Tento však žalobcovi nebol zo strany Profi Credit Slovakia s.r.o. vyplatený, pričom rozhodcovský súd neriešil v rozhodcovskom konaní porušenie § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. a ani sa nezaoberal tým, či bola správne určená RPMN v zmluve o úvere a napokon sa nezaoberal rozhodcovský súd, ani posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona č. 129/2010. Práve kvôli neprijateľným zmluvným podmienkam, treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, avšak rozhodcovský súd nerešpektoval tieto zákonné ustanovenia, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a rozhodol v prospech Profi Credit Slovakia s.r.o.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril dňa 28.4.2020 a uviedol, že popiera tvrdenia žalobcu o porušení povinností v spotrebiteľskej zmluve, pretože žalovaný zisťoval skutočnosti týkajúce sa priemerného mesačného príjmu žalobcu a to na základe dostupných údajov od dlžníka, ktoré údaje vyhodnotil žalovaný tak, že žaloba je objektívne spôsobilá splácať úver. Žalobca, pritom vrátil z úveru, len sumu 174,20 €, aj keď mu bola poskytnutá suma 750,- €. Uviedol, že pokiaľ ide o samotnú dohodu o poskytovaní služieb, táto nebola podmienkou, ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere a preto nemôže spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Vzhľadom na uvedené, žiadal žalobu zamietnuť.

3. Žalobca sa vyjadril k uvedenému vyjadreniu žalovaného a poukázal na to, že tvrdenia žalovaného o tom, že skúmal bonitu žalobcu nie sú pravdivé, nakoľko, nepostupoval žalovaný s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti žalobcu splácať úver, nakoľko žalobca predložil pri úvere iba potvrdenie Sociálnej poisťovne o výške starobného dôchodku 337,80 €, z čoho žalobca vychádzal tým spôsobom, že mu uvedený úver poskytol a čo len preukazuje, že nepostupoval pri vyhodnocovaní bonity žalobcu s odbornou starostlivosťou. Uviedol, že navyše poskytnutie úveru bolo podmienené uzavretím zmluvy o poskytovaní služieb, teda tzv. dohody, ktorá je nekalou obchodnou praktikou žalobcu, čo už riešil aj Ústavný súd SR sp. zn. 2Ús 302/2016.

4. Z rozhodcovského rozsudku sp. zn. 91/3/2019, ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd so sídlom v Bratislave dňa 29.11.2019 bolo zistené, že vo veci žalobcu Profi Credit Slovakia s.r.o. proti žalovaným L. rozhodol tento súd tak, že zaviazal žalovaných k povinnosti zaplatiť sumu 771,52 €, spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04% denne a úrokom z omeškania vo výške 0,04% ročne a tiež nahradiť trovy konania, poplatok za rozhodcovské konanie.

5. Zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli Profi Credit Slovakia s.r.o. a ako dlžník W. a spoludlžník N. bolo zistené, že bola dohodnutá na úverový limit 750,- € s tým, že platba podľa dohody o poskytovaní služieb bude predstavovať 43,55 €, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť je 1.020,72 €. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá na 16,92% a predpokladané RPMN 26,08%, poplatok za poskytnutie úveru 75,- €. Mesačná splátka bola dohodnutá vo výške 43,55 € s tým, že ide o 36 splátok. Zmluva je uzavretá dňa 21.9.2015.

6. Ďalej bolo zistené, z listiny, tzv. hodnotenie dlžníka W., že tento v čase uzavretia úveru mal priemerný čistý mesačný príjem 337,80 € a splátky iných pôžičiek a úverov 93,20 €, s tým, že dlžník uviedol ako výdavky mesačne 100,- € a za nájomné, inkaso a dopravu 87,- €, čiže výdavky celkom 280,20 €. Takto Profi Credit Slovakia s.r.o., vypočítal, že voľnými zdrojmi, s ktorými môže disponovať žalobca je suma 57,60 € a z toho vyvodil, že je žalobca schopný splácať mesačnú splátku 43,55 €.

7. Z dohody o poskytovaní služieb č. 8500130294, ktorú uzavreli taktiež Profi Credit Slovakia s.r.o. a L., ako dlžník bolo zistené, že táto je uzavretá dňa 21.9.2015. Predmetom dohody je poskytovanie dohodnutých služieb k zmluve o úvere a to sú doplnkové a dobrovoľné služby, ktoré nemajú charakter podmienky alebo predpokladu na uzavretie akéhokoľvek zmluvného vzťahu a ide vlastne o právo využívania služieb a povinnosť uhradiť odplatu. Táto odplata je vo výške 2,56% zo sumy schváleného úveru, zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru.

8. Po vykonaní dokazovania, súd vec právne posúdil takto:

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 a 5 Občianskeho zákonníka

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,

(1) Účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,

b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,

c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,

d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,

e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,

f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,

i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, 17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,

k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,

l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo

registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

15. V tomto konaní mal súd za preukázané, že v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úveru, ktorá predchádzala vydaniu rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu, a ktorá zmluva bola uzavretá dňa 21.9.2015, ako č. 8500130294 na poskytnutie úveru v sume 750,- € s dohodnutým úrokom 16,92 % a mesačnou splátkou 43,55 € s tým, že išlo o 36 mesačných splátok a pri dohodnutej RPMN 16,92 %, pričom predpokladaná RPMN bola 26,08%, bola zároveň uzavretá aj služba aj dohoda o poskytovaní služieb. Taktiež dňa 21.9.2015 bola uzavretá dohoda, predmetom, ktorej je poskytovanie dobrovoľných doplnkových služieb s odplatom vo výške 2,56% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. V súvislosti s tým, súd poukazuje na to, že dohoda o poskytnutí služby bola už právoplatne vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, napríklad aj rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/140/2013 zo dňa 4.9.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co 307/2014 zo dňa 9.9.2015 a taktiež v ďalších rozsudkoch. Keďže odplata za poskytovanie služieb v zmysle uvedenej dohody bola zahrnutá taktiež do RPMN, a RPMN je údaj, ktorý zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť je jednoznačné, že RPMN bola uvedená v úverovej zmluve nesprávne a vzhľadom na § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý spočíva v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN, tak aj keď v tomto prípade je v zmluve uvedená hodnota RPMN, nie sú v nej uvedené tie predpoklady, ktoré boli použité pre jej výpočet a preto aj takáto absencia spôsobuje fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Súd poukazuje na to, že stály rozhodcovský súd sa týmito skutočnosťami vo svojom rozsudku a v konaní vôbec nezaoberal. Ďalej súd poukazuje na to, že pokiaľ ide o bonitu spotrebiteľa, ktorá mala byť skúmaná, pri uzavretí predmetnej zmluvy o úvere, aj v tomto prípade, došlo k porušeniu povinnosti zo strany žalovaného skúmať túto bonitu riadne v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný totiž vychádzal z príjmu žalobcu vo výške 337,80 € ako starobného dôchodku a z toho, že pokiaľ žalobca má výdavky, ktoré boli určené vo výške 280,20 €, ostáva mu ešte suma 57,60 € a túto vyhodnotil žalovaný za dostatočnú na to, aby z nej mohol uhrádzať žalobca mesačnú splátku úveru, vo výške 43,-€. Uvedené je však v rozpore s vyššie citovaným § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko žalovaný jednoznačne iba povrchne skúmal schopnosti splácať úver a vyhodnotil zle a nedostatočne jediný príjem žalobcu za dostatočný na splácanie predmetného úveru. Išlo o účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa, na vytvorenie zdania takej bonity spotrebiteľa, aby mu bol poskytnutý úver a že je ho schopný splácať. Pritom pri príjme 337,- € mesačne a pri výdavkoch 280,- € mesačne, schopnosť splácania úveru v 43,- € mesačných splátkach s tým, že žalobca už nemá iný príjem, bola vyhodnotená zjavne nesprávne. Nepostačuje totiž iba to, že žalovaný bude schopný splácať úver po určitý čas od poskytnutia úveru a vyhodnotenie bonity žalobcu, ktorá je fyzickou osobou a to starobným dôchodcom a ktorého jediným príjmom, je práve tento starobný dôchodok v čase poskytnutia úveru, je v rozpore s § 7 ods. 1 citovaného zákona. Teda aj vzhľadom na porušenie § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Avšak ani tieto skutočnosti neboli v rozhodcovskom konaní skúmané, resp. boli zle vyhodnotené a rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami.

16. Súd vzhľadom na vyššie popísaný preukázaný skutkový stav a právny stav zrušil predmetný rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 29.11.2019, a to v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. písm. i/, keďže Stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu. Konkrétne boli porušené tak, ako je už vyššie uvedené, ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 11 ods. 2 citovaného zákona a tiež § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z.

17. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že súd úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov v konaní od žalovaného s tým, že o výške tohto nároku bude rozhodnuté v osobitnom uznesení.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 (pätnástich) dní od jeho doručenia na tunajšom súde v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní musí byť uvedené, a/ ktorému súdu je určené, b/ kto ho robí, c/ ktorej veci sa týka, d/ čo sa ním sleduje a e/ podpis a uvedenie spisovej značky konania (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).